

METODICKÉ POZNÁMKY

Publikace „Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz v České republice za rok i 2013“ kód e-3305-13, je dle Katalogu produktů ČSÚ pro rok 2013 zařazena do tématické skupiny Lidé a společnost – Zdravotnictví, pracovní neschopnost.

Obsahem publikace jsou výsledky zpracování údajů **statistiky dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ), které Český statistický úřad (ČSÚ) touto cestou zajišťuje počínaje rokem 2012**. Data jsou zjišťována a publikována vždy za 1. pololetí a v kumulaci za celý rok.

Statistika pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz byla až do roku 2011 prováděna statistickým zjišťováním v oblasti pracovní neschopnosti a úrazovosti, státním statistickým výkazem **Nem Úr 1-02**, jehož výsledky byly doplněné údaji z administrativního zdroje Informačního systému České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Zpravodajskou jednotkou pro účely evidence a statistického vykazování pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz **byly do roku 2011 všechny podniky nad 25 zaměstnanců/pojištěnců**. Údaje za podniky s menším počtem zaměstnanců a osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) byly získávány z České správy sociálního zabezpečení.

Při zpracování úlohy Nem Úr 1-02 byly uplatňovány (stejně jako ve všech zpracováních od roku 1997) **dopočty non-response (nepředložené výkazy)**. **Dopočteny byly všechny nepředložené výkazy zpravodajských jednotek s 26 a více zaměstnanci**. Při dopočtech bylo abstrahováno od možné existence více zúčtovacích míst nemocenského pojištění v rámci zpravodajské jednotky, tj. dopočet byl proveden za zpravodajskou jednotku (IČO) jako celek.

V důsledku snižování administrativní náročnosti a zátěže zpravodajských jednotek, již Výkaz o pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz **Nem Úr 1-02 nebyl pro rok 2012 zařazen do Programu statistických zjišťování a byla ukončena jeho působnost**.

Srovnatelnost časových řad a údajů sledovaných Statistickým zjišťováním pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz **Nem Úr 1-02 končí rokem 2011**.

V návaznosti na ukončení Statistického zjišťování pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz Nem Úr 1-02, kdy byly poslední údaje tímto výkazem zjišťovány za rok 2011, byla pro srovnatelnost časových řad do roku 2011, vypracována analýza Českého statistického úřadu (ČSÚ) „Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v letech 2004 - 2011“ kód e-1127-12. Tato analýza obsahově navazuje na analýzu popisující léta předchozí „Vývoj pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v letech 1990 - 2003“ kód e-1127-05.

Počínaje rokem 2012 zajišťuje Český statistický úřad (ČSÚ) údaje pro statistiku dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz zpracováním dat z administrativního zdroje Informačního systému ČSSZ. Data jsou zjišťována a publikována vždy za 1. pololetí a v kumulaci za celý rok.

Informační systém ČSSZ eviduje případy dočasné pracovní neschopnosti v ČR, které byly hlášeny na tiskopise ČSSZ „Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti“ vyplňovaného lékařem.

Statistika dočasné pracovní neschopnosti zachycuje veškerá onemocnění a úrazy, které zapříčinily alespoň jednodenní pracovní neschopnost u nemocensky pojištěných osob. Nezahrnuje tedy onemocnění a úrazy případů, kdy nebylo vystaveno „Rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti“.

Administrativní data Informačního systému ČSSZ jsou vykazovány za všechny zaměstnance právnických i fyzických osob a samostatně za osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ).

Příslušníci Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace a vojáci z povolání (§ 5 písm. a) bod 2 zákona č.187/2006 Sb.) **se pro účely této statistiky nesledují**.

Struktura publikovaných statistických výstupů je obdobná jako v předešlých letech, ale vzhledem k tomu, že údaje statistik **“Dočasné pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz“** jsou počínaje rokem 2012 zpracovány z administrativního zdroje Informačního systému ČSSZ, některé výstupy již nejsou datově zajišťovány a publikovány nebudou.

Tyto výstupy jsou dostupné a k dispozici v podobě stávajících administrativních zdrojů a dat z registrů:

- Náklady na závodní preventivní péči - údaj nově zařazen do Statistického zjišťování ČSÚ pro rok 2012 do výkazu ÚNP 4-01, bude dostupný z výsledků statistického zjišťování,
- Náhrady a přírážky – údaje dostupné ze standardních sestav, které na MPSV zasílá za sektor úrazového pojištění Ministerstva financí,
- Kategorizace prací dle míry rizika – statistiky budou přímo pro MPSV zajišťovány Registrem kategorizace prací (IS KaPr), který je využíván k evidenci prací zařazených do kategorií podle míry rizika,
- Smrtelná pracovní úrazovost - data jsou pravidelně uveřejňovány v analýze VÚBP „Pracovní úrazovost v České republice“,
- Nemoci z povolání - tato data jsou publikována s periodicitou 1x ročně SZÚ v publikaci „Nemoci z povolání v České republice“.

V publikaci je uvedeno následující třídění tabulek:

- úhrn organizací podle krajů a ČR celkem
- úhrn organizací podle velikosti podniku (počtu osob nemocensky pojištěných)
- úhrn organizací podle CZ-NACE v krajích a ČR celkem
- úhrn organizací podle skupin CZ-NACE v krajích a ČR celkem
- osoby samostatně výdělečně činné (nemocensky pojištěné) podle krajů a ČR celkem
- úhrn organizací podle okresů v krajích ČR

V rámci jednotlivých sestav jsou publikovány následující tabulky:

- Tabulka 1 Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz – absolutní údaje, počet případů na 100 pojištěnců
- Tabulka 2 Pracovní neschopnost pro nemoc a úraz – relativní údaje
- Tabulka 3 Pracovní neschopnost pro nemoc, úrazy – absolutní údaje, počet případů na 100 žen
- Tabulka 4 Pracovní neschopnost pro nemoc a úrazy žen – relativní údaje
- Tabulka 5 Pracovní úrazovost mladistvých
- Tabulka 6 Pracovní úrazy s pracovní neschopností nad 3 dny

Způsob výpočtu relativních ukazatelů:

Četnost případů na 100 pojištěnců = nově hlášené případy pracovní neschopnosti x 100 / průměrný počet osob nemocensky pojištěných

Průměrná délka trvání případu ve dnech = kalendářní dny pracovní neschopnosti / nově hlášené případy pracovní neschopnosti

Průměrné procento pracovní neschopnosti = kalendářní dny pracovní neschopnosti x 100 / (průměrný počet osob nemocensky pojištěných x počet kalendářních dnů ve sledovaném období)

Průměrný denní stav práce neschopných = kalendářní dny pracovní neschopnosti / počet kalendářních dnů ve sledovaném období

Značky použité v tabulkách publikace

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- i. d. individuální data